

ALMANYA ÜLKE RAPORU

BANDIRMA TİCARET ODASI

MAYIS 2019

Hazırlayan

Taner HACIOĞLU

Dış İlişkiler, Sanayi ve Proje Sorumlusu

İçindekiler

1. ALMANYA HAKKINDA GENEL BİLGİ	4
1.1 Coğrafi Konum	5
1.2 Doğal Kaynaklar ve Çevre	6
1.3 Nüfus ve İşgücü Yapısı	7
1.4 Siyasi ve İdari Yapı	7
2. ALMANYA EKONOMİSİ	8
2.1. Ekonomi Politikaları.....	9
2.2. Almanya’da İş Yapma Ortamı.....	10
3. ALMANYA EKONOMİSİNDE ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER	11
3.1 Tarım ve Hayvancılık.....	11
3.2 Sanayi	11
3.3 Madencilik.....	12
3.4 İnşaat.....	12
3.5 Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı	13
3.6 Enerji	13
3.7 Bankacılık	13
3.8 Turizm.....	14
4. ALMANYA’NIN DIŞ TİCARETİ	15
5. ALMANYA’NIN TÜRKİYE İLE TİCARİ İLİŞKİLERİ	20
5.1. Almanya – Türkiye Dış Ticaret Rakamları	21
6. İKİ ÜLKE ARASINDA ARASINDAKİ ANLAŞMALAR	23
7. ALMANYA YATIRIM VE TİCARET İLİŞKİLERİNDE BİLİNMESİ GEREKENLER	23
7.1 Limited Şirket (GmbH) Kuruluşu İçin Başvuruda Gerekli Olan Belgeler.....	24
7.2. Yabancı Bir Firma Şube Açılışı	25
7.3. Anonim Şirket (AG) Kuruluşu İçin Başvuruda Gerekli Olan Belgeler	25
7.4. Bir Anonim Şirketin (AG) Şubesi’nin kurulması	26
7.5. Almanya’da bir Türk şirketinin temsilcilik bürosu açması	27
8. FUAR LİSTESİ	28
9. YARARLI ADRESLER	29
10. KAYNAKLAR	30

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Almanya Hakkında Genel Bilgi	4
Tablo 2. Almanya'nın Genel Ekonomik Göstergeler	8
Tablo 3. 2019 Yılı Doing Business (DB) Raporuna Göre Almanya'nın Kriterler Bazında Durumu	10
Tablo 4. Almanya'nın Dış Ticaret Göstergeleri	15
Tablo 5. Almanya'nın en fazla ithalat yaptığı ülkeler	16
Tablo 6. Almanya GTIP ürün grupları kodları bazında en fazla ithalatını yaptığı ürünler	17
Tablo 7. Almanya'nın en fazla ihracat yaptığı ülkeler	18
Tablo 8. Almanya GTIP ürün grupları kodları bazında en fazla ihracatını yaptığı ürünler	19
Tablo 9. Türkiye-Almanya Dış Ticaret Değerleri (1 000 \$)	20
Tablo 10. Almanya'nın Türkiye'den GTIP koduna göre en çok ithal ettiği ürünler	21
Tablo 11. Almanya'nın Türkiye'ye GTIP koduna göre en çok ihraç ettiği ürünler	22
Tablo 12. Almanya ve Türkiye arasında imzalanan antlaşmalar	23
Tablo 13. Almanya'da düzenlenen önemli fuarlar	28

1.ALMANYA HAKKINDA GENEL BİLGİ

Almanya, 357 bin km²'lik yüzölçümü ve 83 milyona yaklaşan nüfusuyla, Avrupa'nın en büyük ülkelerindedir. Ülke, nüfus bakımından Avrupa Ülkeleri arasında Rusya Federasyonu'ndan sonra ikinci sırada, AB Ülkeleri arasında ise ilk sıradadır. Almanya 16 eyaletten oluşan federal bir cumhuriyettir. Ülke, AB içindeki liderlik konumu, güçlü ekonomik, sınai, ticari ve teknolojik yapısıyla Dünya ekonomisi ve siyasetinde kilit aktörlerden biridir.

Devletin adı	Almanya Federal Cumhuriyeti
Başkenti	Berlin
Yönetim biçimi	Federal Parlamenter Cumhuriyet
Resmi dili	Almanca
Alfabetesi	Latin alfabesi
Cumhurbaşkanı	Frank-Walter Steinmeier
Başbakan	Angela Merkel
Dinsel dağılım	Katolik Hristiyan 28.2%, Protestan 26%, Müslüman 5%, Ortodoks 1.9%, diğer Hristiyan 1.1%, diğer 0.9%, belirtmeyen 37%
Etnik dağılım	Alman 87.2%, Türk 1.8%, Polonyalı 1%, Suriyeli 1%, diğer 9%
Para birimi	Avro
Ölçü sistemi	Metrik
Üyesi olduğu uluslararası kuruluşlar	AB, NATO, BM, IMF, WTO, Dünya Bankası vs.
Yüzölçümü	357.376 km ²
Nüfus (Temmuz 2018)	80,457,737
Ortalama yıllık nüfus artışı (2018)	% - 0,17
Doğum oranı (2018)	8,6 / 1000 kişi
Ölüm oranı (2018)	11,8 / 1000 kişi
Kentsel nüfus	% 77,3
Mesai saatleri ve günleri	9.00-17.30 – Pazartesi-Cuma
Haftalık çalışma saati (Ortalama)	40
Büyük kentler ve limanlar	Berlin (Başkent), Hamburg, Münih, Köln, Frankfurt / Main, Stuttgart
Türkiye ile saat farkı	1 saat geride
Uluslararası telefon kodu	+49

Tablo 1. Almanya Hakkında Genel Bilgi

1.1 Coğrafi Konum

Almanya coğrafi olarak Orta Avrupa’da, Kuzey Denizi ile Alp Dağları arasında yer almaktadır. Komşu ülkeleri Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Hollanda, Fransa, Polonya, İsviçre, Belçika, Lüksemburg ile Danimarka’dır.

Ülkenin Kuzey bölgesi ovalar, orta ve güney batı bölgesinde ihtiyar dağlar, güneyinde Alpler, tepeler ve Bavyera Alpleri ülkenin genel coğrafik yapısını oluşturmaktadır.

Almanya, coğrafi olarak Avrupa’nın tam ortasında yer almaktadır. Dokuz komşu ülke ile sınırdış konumundadır. Kuzeyde Danimarka, Hollanda, Belçika, Lüksemburg ve Batıda ise Fransa bulunmaktadır. İsviçre ve Avusturya Güneyde, Çek Cumhuriyeti ve Polonya ise Doğu’daki komşularıdır. 3 Ekim 1990 tarihinde Demokratik Almanya Cumhuriyeti ile birleşmesi ile Avrupa’nın ortasındaki konumu daha bariz duruma gelmiştir.

Almanya, doğu ile batı ve İskandinav ile Akdeniz havzası arasında bir köprü durumundadır. Avrupa Birliği ve NATO üyelikleri ile orta ve doğu Avrupa ülkeleri arasında da etkin bir köprü rolünü üstlenmiş bulunmaktadır.

Kuzeyden Güneye hava hattı uzunluğu 876 km’dir. Batıdan Doğuya uzunluğu ise 640 km’dir. Rusya Federasyonu’ndan sonra Avrupa’nın en çok nüfusa sahip ülkesidir.

Şekil 1. Almanya’nın Fiziki Haritası

1.2 Doğal Kaynaklar ve Çevre

Almanya geniş çayırlara ve ormanlara, verimli ovalara sahiptir. Tarımsal araziler yaklaşık 17 milyon hektar, ülkenin ormanlık arazisi ise 11 milyon hektardır. Tarımsal arazilerin 12,1 milyon hektarlık bölümünü ekilebilir araziler ve sürekli bitkiler 4,7 milyon hektarlık bölümünü de sürekli çayır ve otlaklar oluşturmaktadır.

Ülkenin iki büyük akarsuyu, güneyden kuzeye akan Ren Nehri ve Çek Cumhuriyeti'nden gelip Hamburg Limanı yakınlarında denize ulaşan Elbe hem Almanya, hem de diğer Avrupa ülkeleri için geleneksel su yolları olarak büyük bir öneme sahiptirler. Ayrıca Ren Nehri'ni, kollarından biri olan Main Nehri vasıtasıyla, Almanya'da doğup Avusturya üzerinden Karadeniz'e dökülen Tuna Nehri'yle birleştiren bir kanal inşa edilmiştir.

Tarım, ormancılık ve balıkçılık, GSYİH'nin % 1'ini oluşturmasına rağmen, sektör ülkenin sosyal dokusu bakımından belirgin bir öneme sahiptir. Almanya'nın gıda bakımından kendine yeterlilik oranı % 70'ler düzeyindedir.

Almanya'nın gerek petrol gerekse maden cevheri bakımından kaynakları sınırlı olup, bu açıdan büyük ölçüde dışa bağımlıdır. Bununla birlikte, yurtiçi tüketiminin dörtte birini karşılayabilecek düzeyde doğalgaz kaynaklarına, ayrıca geniş taş kömürü, linyit kömürü ve tuz kaynaklarına sahiptir. Bunlar dışında ülke, önceki yıllarda eski Doğu Almanya'nın önemli üreticiler arasında olduğu potasyum ve küçük miktarlarda olmak üzere uranyum, kobalt, bizmut ve antimon –Güney sınırlarında Çek Cumhuriyeti ile ortak çıkarılmaktadır- gibi maden ve mineral kaynaklarına sahiptir. Ancak, ülke genel olarak metal-mineral kaynakları açısından yoksuldu.

Önemli linyit rezervleri Ren bölgesi, güney Brandenburg, Saksonya, Saksonya-Anhalt ve Aşağı Saksonya'nın doğusunda bulunmaktadır. Ekonomik olarak çıkarılabilir rezervlerin 40,5 milyar ton olduğu tahmin edilmektedir. Önemli taş kömürü rezervleri ise Ruhr bölgesinde (Kuzey Ren-Westfalya) ve Saarland'dadır. Rezerv büyüklüğü 2,5 milyar tondur. Ancak bu rezervlerin işletilmesinin ekonomik olmadığı düşünülmektedir.

1990'lara kadar Almanya'da (Saksonya ve Thüringen) önemli miktarda uranyum da çıkarılmıştır. Ancak nükleer santralleri işletmek için gerekli zenginleştirilmiş uranyum ithal edilmektedir.

Almanya yenilenebilir enerjiler alanında AB ülkeleri arasında ilk sırada yer almaktadır. Ülkenin, dünyanın gelişmiş ekonomileri arasında ilk büyük yenilenebilir enerji ekonomisi olduğu ifade edilmektedir. Yeşil enerjiye geçişin temeli, "Birlik'90/Yeşiller" partisinin iktidar ortağı olduğu 1998-2005 yılları arasında gerçekleştirilen yasal düzenlemelere dayanmaktadır.

1.3 Nüfus ve İşgücü Yapısı

Almanya'da toplam nüfus 2017 yılı tahminine göre 82,6 milyon olup, nüfusun 18,6 milyonu göçmen kökenli vatandaşlar ve yabancılardan oluşmaktadır. Nüfusun % 49'u erkek, % 51'i kadındır. Ortalama yaşam süresi erkeklerde 76, kadınlarda 82'dir.

Nüfusun % 8,8'i yabancılardan oluşmaktadır. Yabancı nüfusun yaklaşık %40'ını diğer AB üyesi ülkeler oluşturmaktadır. Yabancı nüfusun içindeki belli başlı milletler; Türk, İtalyan, Polonyalı, Yunan, Hırvat, Avusturyalı ve Bosna-Hersek'lidir. Ülkede 2017 tahminlerine göre 41,5 milyon işgücü bulunmaktadır. İşsizlik oranı ise 2016 yılında % 4,2 olarak gerçekleşmiş, 2017 yılı için tahmini oran ise % 3,8'dir.

1.4 Siyasi ve İdari Yapı

Devlet federatif yapıdadır. Almanya 16 eyaletten oluşmaktadır (Baden-Württemberg, Bavyera, Berlin, Brandenburg, Bremen, Hamburg, Hessen, Mecklenburg-Ön Pomeranya, Aşağı Saksonya, Kuzey Ren-Vestfalya, Rheinland-Pfalz, Saarland, Saksonya, Saksonya-Anhalt, Schleswig-Holstein, Thüringen).

Federal Meclis iki ayrı meclisten oluşmaktadır. Bundestag (Federal Meclis) dört yıl için seçim bölgelerinin nüfusuna göre genel seçimlerle seçilir. Bundesrat ise senato mahiyetindedir ve nüfus sayısına bakılmaksızın her eyaletin iki temsilcisinden oluşur. Yasama yetkisi Federal Meclis'e aittir. Ancak Anayasanın Federal Meclis'e bıraktığı alanın dışında Eyalet Meclisleri de yasama yetkisine sahiptirler. Eyaletler, Federal Meclis'in yasama yetkisine giren bir alanda Federal Meclis bu yetkisini kullanmıyorsa yasal düzenleme yapabilirler.

Federal Cumhurbaşkanı beş yıllığına Federal Meclis Genel Kurulu tarafından kırk yaşını doldurmuş ve milletvekili seçilme hakkına sahip Almanlar arasından seçilir. Cumhurbaşkanı bir defa daha seçilebilirler. Cumhurbaşkanı ülkeyi temsil eder, yasa ile başka türlü düzenlenmedikçe federal yargıç ve memurları atar. Cumhurbaşkanı'nın özel af ve anayasaya aykırı oldukları iddiasıyla yasaların iptali için anayasa mahkemesine başvurma hakkı mevcuttur. Yürütme yetkisi Federal Hükümete aittir. Hükümet Başkanı, Cumhurbaşkanı'nın önerisi üzerine Federal Meclis tarafından seçilir. Hükümet üyeleri ise, Başbakanın önerisi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından atanır veya azledilirler.

2.ALMAN YA EKONOMİSİ

Yüksek alım gücüyle ülkemiz ihracat ve ithalatında en büyük ortak olma özelliği taşıyan Almanya Federal Cumhuriyeti, dünyanın ABD ve Japonya'dan sonra gelen en gelişmiş sanayi ülkesidir. Ülke 82,6 milyonluk nüfusuyla Avrupa Birliği'nin de en büyük ve en önemli pazarı konumundadır.

	2015a	2016a	2017a	2018b	2019b	2020b	2021b	2022b
GSYİH (Cari Fiyatlar -milyar \$)	3.377,31	3.479,23	3.651,87	3.934,81	4.074,23	4.211,9	4.329,34	4.452,16
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	1,50	1,86	2,05	1,84	1,46	1,43	1,3	1,22
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	41.345	42.177	44.184	47.535	49.181	50.837	52.287	53.81
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	0,13	0,38	1,56	1,52	1,99	2,14	2,31	2,47
İşgücü (Milyon)	45,0	45,4	45,9	46,4	46,4	46,6	46,8	46,47
İşsizlik Oranı (%)	4,6	4,2	3,8	3,5	3,3	3,4	3,5	3,47
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	288,46	290,38	295,98	304,33	304,01	305,5	302,04	305,47

Tablo 2. Almanya'nın Genel Ekonomik Göstergeler

Alman ekonomisinin kalbini imalat sanayi ve ilgili hizmet sektörleri oluşturmaktadır. En önemli imalat sektörleri sanayi makineleri, otomotiv ve kimya sanayi iken son yıllarda telekomünikasyon sektörü de önde gelen faaliyet alanlarından biri haline gelmiştir. Diğer taraftan, Ruhr bölgesindeki çelik imalat sektörü ciddi biçimde küçülürken tarım da önemini giderek yitirmiştir. Diğer sanayileşmiş ülkelerde olduğu gibi Almanya'da da hizmetler sektörünün önemi giderek artmıştır. 2017 yılı itibarıyla hizmetler sektörü ekonominin % 68,6'lık kısmını oluşturmaktadır.

Alman ekonomisi 2009 yılında, son 60 yılın en büyük gerilemesini yaşayarak yıllık bazda % 5 oranında küçülmüştür. Büyüme hızındaki düşüşün önemli bir kaynağı özel tüketimdeki düşüş olarak gösterilmektedir. Bu düşüşün de, tüketicinin Avronun tedavüle girmesiyle birlikte fiyatların hızlı bir şekilde artmakta olduğu düşüncesiyle tüketim harcamalarını kısması, ücret artışlarının yavaşlaması ve istihdamdaki olumsuz gelişmelerden kaynaklandığı ifade edilmektedir.

İhracatın 2009 yılında %14,3 azalması 1950'den bu yana yıllık bazda yaşanan en büyük düşüş olmuştur. İhracattaki gerileme aynı zamanda 2003'ten bu yana dünya ihracatında ilk sırada yer alan Almanya'yı 2009 yılında Çin'in ardından ikinci sıraya düşürmüştür. 2009 yılında yaşanan GSYİH daralması % 4,7 olarak gerçekleşmiş olup, 2010 yılında toparlanan Alman ekonomisi yılı % 3,9'luk büyümeyle tamamlamıştır. Bu 1990'da doğu ve batı Almanya'nın birleşmesinden sonra gerçekleşen en yüksek orandır. Alman ekonomisi, 2011 yılında % 3,7 büyüme oranıyla hem Avro Birliği ülkelerinin hem de ABD'nin iki katı hızla büyümüştür. 2012'de ekonomi Avro bölgesindeki borç krizi için bölgede alınan sıkı tasarruf tedbir kararlarının daralttığı talepten etkilenecek yalnız % 0,6 oranında büyümüştür. 2013'te de % 0,3, 2014, 2015 ve 2016

yıllarında sırasıyla %1,6,%1,7 ve % 1,8 büyüme göstermiştir. Ekonomi 2017 yılında % 2,5 oranında büyümüştür.

Petrol fiyatlarının düşüşü nedeniyle diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi Almanya’da da 2014 yılında enflasyon düşüş göstermiştir. 2013 yılında % 1,5 olan enflasyon değeri 2014 yılında % 0,9’a düşmüştür. 2015 yılında % 0,1, 2016 yılında % 0,4 olan enflasyonun yükseliş trendi 2017 yılında da devam etmiş ve % 1,7 oranında gerçekleşmiştir.

2.1. Ekonomi Politikaları

Almanya ülkeler arası kıyaslamada, Avrupa Birliği’nin (AB) en büyük ekonomisi ve ABD, Çin ve Japonya’dan sonra dünyanın dördüncü büyük ekonomisi durumundadır. Alman ekonomisi sahip olduğu yüksek rekabet gücünü ve içinde yer aldığı küresel ağı, ileri düzey enflasyon gücüne ve ihracat odaklı olmasına borçludur. Otomotiv sanayisi, makine ve tesis üretimi sanayisi, kimya sanayisi ile tıp teknolojisi gibi yüksek ciro lu sektörlerde elde edilen yıllık cironun yarısından epey fazlası ihracat gelirlerinden oluşturmaktadır. Almanya araştırma-geliştirme (AR-GE) alanına yılda yaklaşık 80 milyar Avro yatırım yaparken, çok sayıda firma, üretim teknolojisinin ve lojistiğin dijitalleşmesi anlamına gelen sanayi 4.0 yolunda ilerlemektedir.

Almanya’da ekonominin dinamik bir seyir gösteriyor olması istihdamda da iyi bir gidişatı beraberinde getirmiş, Almanya Avrupa Birliği ülkeleri arasında istihdam oranı bakımından en iyi durumdaki ekonomiler arasında ve gençlerdeki işsizlik oranlarının en düşük olduğu ülke olmuştur. Bu olumlu tablo da Almanya’da öteden beri uygulanan ve birçok ülkenin örnek alarak kendi koşullarına uyarladığı “ikili mesleki eğitim” sisteminin işe yararlılığını teyit etmektedir. İhtiyaç duyulabilecek uzman elemanların kolayca bulunabilmesi, altyapı ve hukuk güvencesi gibi hususlar Almanya’nın ekonomik olarak uluslararası sıralamalarda önlere yer almasına katkı yapan diğer etkenlerdir.

Sosyal piyasa ekonomisi modeli 1949 yılından beri Almanya’nın ekonomi politikasını belirlemekte, sosyal piyasa ekonomisi serbest ticari faaliyetlere imkân tanırken diğer yandan sosyal dengeyi de sağlamaktadır. İkinci Dünya Savaşı’nın ardından ekonominin başına geçen ve ileriki yıllarda başbakanlık da yapan Ludwig Erhard tarafından geliştirilen bu kavram başarılı bir çizgi oluşturmuştur.

2002 yılında Avro’ya geçiş yapan on iki ülkeden biri olan Almanya, yakın geçmişteki finans piyasaları krizi (2008’den itibaren) ve onu izleyen borçlanma krizi olumsuz etkilenmiştir. Bunun üzerine Federal Hükümet ikili bir stratejiyle yeni borçlanmayı durdurmuş ve yenilikçilik gücünün artırılması için önlemler getirmiştir. 1969’dan beri ilk olarak 2014 ve 2015 yıllarında federal bütçenin denk olması sağlanmıştır. Tüm firmaların yüzde 99’dan fazlasını oluşturan KOBİ’ler Alman ekonomisinin yapısal belkemiğini oluşturmakta, KOBİ’ler, kıta Avrupasının en önemli finans merkezi durumundaki Frankfurt’taki borsa endeksi DAX’a kayıtlı büyük holdinglerin de itici gücü olmaktadır.

2.2. Almanya’da İş Yapma Ortamı

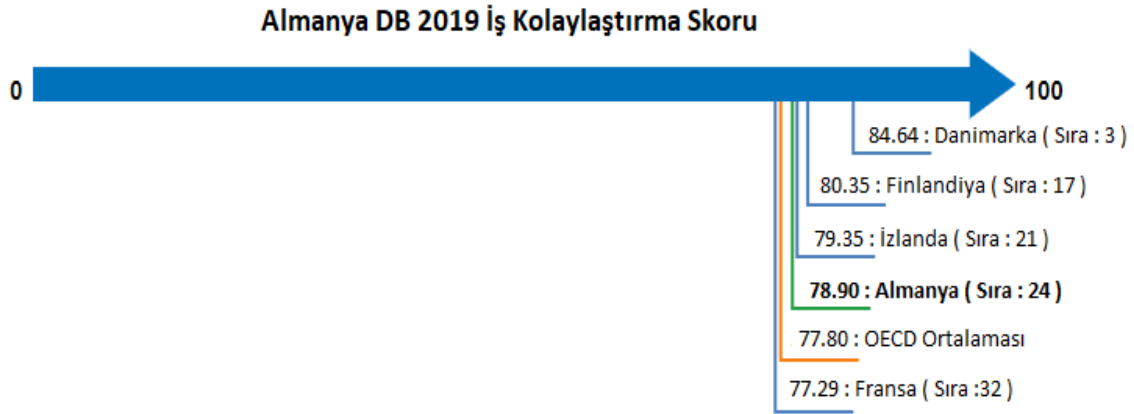
Dünya Bankası’nın Doing Business raporunda Almanya, 190 ülke arasında iş yapma ve kurma açısından 2018 yılındaki sıralamasını koruyarak 2019’da da 24. sırada yer almaktadır. Her ne kadar 2018 yılı temel alındığında, bir miktar iyileşme gözlemlense de, iş kurma işlemleri genel olarak zor olmaya devam etmektedir.

	DB 2019'da Sıra No	DB 2019 Puanı	DB 2018 Puanı	Değişim (%)
GENEL SIRALAMA	24	78.9	78.9	
İş Kurma	114	83.58	83.45	↑ 0.13
İnşaat İzinlerinin Alınması	24	78.16	78.11	↑ 0.05
Elektrik Bağlantısına Erişim	5	98.79	98.79	
Gayrimenkulun Tescil Edilmesi	78	65.7	65.71	↓ 0.01
Krediye Erişim İmkani	44	70	70	
Şirketlerde Azınlık Hissedarının Korunması	72	58.33	58.33	
Vergi Ödeme	43	82.11	82.14	↓ 0.03
Sınır Ötesi Ticaret	40	91.77	91.77	
Sözleşmelere Uyulması	26	70.39	70.39	
İflasın Çözümüne Kavuşturulması	4	90.12	90.27	↓ 0.15

Tablo 3. 2019 Yılı Doing Business (DB) Raporuna Göre Almanya’nın Kriterler Bazında Durumu

Ülkede iş kurma ile alakalı prosedürler konusunda dünya ile karşılaştırma yapılacak olursa, bu konuda en iyi ülke olan Yeni Zelanda da iş kurma yarım günde tamamlanırken, Bulgaristan’da 4,9 gün sürmektedir. İş kurma ve inşaat izinlerinin alınması konularında bir önceki yıla nazaran, bir miktar iyileşme gerçekleşmiş olduğu görülmüş olup, gayrimenkulun tescil edilmesi, vergi ödeme ve iflasın çözüme kavuşturulması hususlarında ise, bir miktar gerileme meydana gelmiştir.

İş yapma skorlarının çevre ülkelerle karşılaştırması incelendiğinde, Danimarka, Finlandiya ve İzlanda gibi ülkelerin gerisinde kaldığı görülen Almanya’nın, OECD ortalamasının ve Fransa’nın önünde olduğu belirlenmiştir.

Şekil 2. Almanya'nın DB 2019 Puanının Çevre Ülkelerle Karşılaştırılması

3.ALMANYA EKONOMİSİNDE ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER

3.1 Tarım ve Hayvancılık

Halen ülke GSYİH'sinin sadece %0,6'lık kısmını oluştursa da tarım, ormancılık ve balıkçılık Almanya'nın sosyal yapılanması bakımından önemini korumaktadır. Ülke gıdada %70 oranında kendine yeterlidir. Özellikle doğu ve batı ayırımı olmak üzere ülkenin bölgeleri arasında tarımsal yapılanma ciddi farklılıklar göstermektedir. Batı Almanya'da aileler tarafından işletilen çiftlikler hâkim durumdayken, Doğu Almanya'da eski sosyalist kooperatiflerin devamı niteliğindeki büyük tarım işletmeleri ön plana çıkmaktadır. Bunun bir sonucu olarak Doğu Almanya'daki tarımsal toprakların %93'lük kısmı yüzölçümü 100 hektarı aşan çiftlikler tarafından kullanılırken, ortalama çiftlik büyüklüğü 188,2 hektardır. Bu ortalama Batı Almanya'da sadece 31,2 hektardır.

3.2 Sanayi

GSYİH içindeki payı hizmetlersektörü karşısında giderek küçülmemekte olsa da imalatsanayi halen Almanya ekonomisinin belkemiğini oluşturmaktadır. Hizmetler sektöründe faaliyet göstermekte olan çok sayıda firma, şu ya da bu şekilde imalat faaliyeti ile ilişki içindedir. 2015 yılında sanayi sektörü, Almanya GSYİH'sinin %30,4'lük kısmını oluşturmuştur. 2016 yılında da bu rakam hemen hemen aynı orandadır(%30,5). Dünyanın üçüncü en büyük ekonomisi olan Almanya'da neredeyse tüm sanayi mallarının üretimi yapılmakla beraber ülkenin sanayideki gücü ağırlıklı olarak taşıtlar, sermaye malları, kimyasallar ve beyaz eşya sektörlerinden gelmektedir. Buna karşılık havacılık ve bilgisayar donanım sanayi daha az gelişmiş olan

Almanya’da, ileri teknoloji ürünlerinin üretimi ve ihracatı diğer önde gelen sanayileşmiş ülkelere kıyasla daha küçük pay almaktadır.

Ülkenin imalat sanayinde uluslararası düzeyde tanınmış pek çok firması olmakla beraber, orta ölçekli firmalar hem imalat sanayinin hem de Almanya ekonomisinin belkemiği olarak görülmektedir. Genel olarak 500’den az sayıda çalışanı olan ve aile şirketi şeklinde faaliyet gösteren bu firmalar batı eyaletlerinde daha yaygındır.

Ülkenin doğu eyaletlerindeki başlıca imalat sanayi sektörleri ise elektrik mühendisliği ve elektronik, kimyasallar, taşıtlar, cam ve seramik sektörleridir. Doğu ve Batı Almanya’nın birleşmesinin ardından Doğu Almanya’daki sanayi işletmeleri büyük ölçüde kapanmıştır. Bununla beraber bazı Batı Alman büyük ve orta ölçekli firmalar ile yabancı yatırımcıların tarafından gerçekleştirilen yeni bazı büyük yatırımlar da bulunmaktadır. Bu yatırımlar arasında Volkswagen, Opel ve BMW (otomobil), Daimler-Benz (kamyon), Siemens ve AMD (yarı iletkenler) firmalarının yatırımları ön plana çıkmaktadır. Sanayinin itici güçlerinden biri olan otomotiv sektörü, Alman ekonomisi içinde önemli bir yere sahiptir.

3.3 Madencilik

Almanya’nın en önemli doğal kaynağı kömürdür. Almanya dünyanın en büyük kömür üreticisidir. Ülkede 2,5 milyar ton taş kömürü (teknik olarak ulaşılabilir miktar- toplam 82,961 milyar ton) ve 40,4 milyar ton linyit rezervi bulunmaktadır. Bunun dışında önemli enerji kaynağı bulunmamaktadır.

Linyit büyük çoğunlukla ülkenin batı ve doğusunda, özellikle Kuzey Ren Vestfalya, Saksonya ve Branderburg eyaletlerinde çıkarılır. Linyiti uzak mesafelere taşımak ekonomik olmadığından önemli miktardaki linyit, santrallerde elektrik üretmek üzere yakılmaktadır. Dolayısıyla tesisler linyitin çıkarıldığı alanın yakınında konumlandırılmıştır. Taşkömürü Kuzey Ren Vestfalya ve Saarland’de çıkarılmaktadır. Taşkömürüyle çalışan tesislerin çoğu ithal ürün kullandığından tesisler ülke geneline yayılmış durumdadır.

Kömür Almanya’nın elektrik üretiminde halen önemli bir yere sahiptir. Almanya’daki enerji santralleri artan yenilenebilir enerji kaynaklarındaki dalgalanmaları destekleyebilmek için modifiye edilmektedir. Ülkede üretilen diğer başlıca mineraller arasında potasyum ile az miktarda üretilen nadir minerallerden uranyum, kobalt, bizmut ve antimuan ön plana çıkmaktadır. Ancak genel olarak ülkenin metalik mineral kaynakları çok kısıtlıdır.

3.4 İnşaat

İnşaat sektörü Alman ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Avrupa inşaat piyasasında 2016 yılında toplam %25’lik pazar payıyla (310 milyar avro) 1. sırada gelmektedir. 365 bin firmada 2,45 milyon kalifiye işçi istihdam edilmekte olup, sektörde daha çok küçük ve orta ölçekli firmalar hakimdir.

AB’nde inşaat sektörü 2015 yılı rakamlarına (FIEC’in) göre 1.241 milyar avroluk değer ile GSYH’nın %8,5’ini 14,2 milyon çalışanı ile toplam istihdamın %6,4’ünü ve sanayideki istihdamın ise %30,9’unu oluşturmaktadır.

3.5 Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı

Avrupa’nın tam merkezinde bulunduğu ileri sürülen Almanya, Avrupa’da lojistik alanında birinci sırada yer almaktadır. İleri seviyedeki enerji ve haberleşme ağı ile yoğun ve geniş çaplı ulaşım alt yapısı bir araya gelince zamanında ürün teslimi ve başarı garanti altına alınabilmektedir. 2016 yılında yol ağı (yerel ulaşım harici yollar) 230.082km, suyollarının uzunluğu 7.675km, demiryolu uzunluğu (işletilen hatların uzunluğu) 37.775km’dir. Almanya’da yük taşımacılığı büyük ölçüde karayolu taşıtları ile yapılmaktadır. 2016 yılında karayolları ile 4,6 milyar ton yük taşınırken, iç sularda 113,6 milyon ton, demiryolları ile 375 milyon ton taşınmıştır.

3.6 Enerji

Almanya’nın gerek fosil yakıtlar bakımından kaynakları sınırlı olup, bu açıdan büyük ölçüde dışa bağımlıdır. Bununla birlikte, yurtiçi tüketiminin dörtte birini karşılayabilecek düzeyde doğalgaz kaynaklarına, ayrıca geniş kömür (kok ve linyit) kaynaklarına sahiptir. Ülke, kullandığı enerjinin %60’ını diğer ülkelerden ithal etmektedir. Ülkede enerji üreten kuruluşlar ağırlıklı özel sektör kuruluşlarıdır. Enerji ve su tedarik sektöründe 2016 yılında 240 bine yakın kişi istihdam edilmiştir.

2012 yılında elektrik sektörü kömür kullanımını %4,9 artırmıştır. Bunun nedeni 17 nükleer santralden 8’inin kapatılmış olmasıdır. 8 nükleer santralin kapatılmasından doğan elektrik arzındaki açık, öncelikle linyit kömür kullanan elektrik santralleri inşa edilerek doldurulmaktadır. Ülkenin tekrar kömüre yönelmesi Kyoto Protokolü gereği karbondioksit salınımını azaltma taahhütlerini sarsmaktadır. Alman hükümeti karbon dioksit (CO2) salınımı 2020 yılı itibariyle 270 milyon ton azaltmayı ve yenilenebilir kaynaklardan üretilen enerjilerin kullanımını yaygınlaştırmayı hedeflemektedir. 2016 yılındaki toplam elektrik üretiminin %40’ı kömürden elde edilmiştir (linyit %23,1, taşkömürü %17,2). Yenilenebilir enerji %29, doğal gaz %12,4, nükleer enerji ise %13 pay almaktadır.

3.7 Bankacılık

Almanya’da bankacılık sektörü özelticari bankalar, yardımcı bankalar ve kamu bankaları (Eyalet Bankaları ve tasarruf bankaları) olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır. Kamu bankaları içinde bölgesel olarak örgütlenen tasarruf bankaları, Eyalet Bankaları tarafından denetlenmekte ve koordinasyonları sağlanmaktadır. Kamu bankaları ve yardımcı bankalar KOBİ’lere sağlanan finansman da dahil olmak üzere perakende bankacılık piyasasında hakim durumdadır.

Ülkenin en etkili ticari bankaları, DeutscheBank, Commerzbank ve Hypo Vereinsbank'tır. Commerzbank 2008 yılında Dresdner Bank'ı da satın alarak ülkenin ikinci en büyük bankası haline gelmiştir.

Alman ekonomisinin bir karakteristik özelliği, uzun dönemli banka kredilerinin şirket finansmanında geleneksel olarak en fazla kullanılan yöntem olmasıdır. Bu durum kısmen Alman sanayinin yapısından kaynaklanmaktadır. Ülkede özellikle orta ölçekli işletmeler ekonominin belkemiğini oluşturmakta, bu firmalar doğrudan sermaye piyasası finansmanına ulaşmakta güçlük çekmektedir. Diğertaraftan yakın zamana kadar bankalar arasında yoğun rekabet olması, sektörde kar amacı kısıtlı olan kamu bankalarının önemli bir yer tutması ve tasarruf oranının yüksek olması da banka kredileri yoluyla finansman sağlamayı ucuz ve elverişli kılan faktörler arasında sayılabilir. Ancak kamu bankalarının da giderek karlılığa odaklanması ve bankaların kendi bilançolarını iyileştirmek için kredilerini kısıtlamaya gitmesiyle bu durum değişmektedir.

3.8 Turizm

Turizm Alman ekonomisinde önemli sektörlerden biri olup, 2016 yılında ülkeye gelen turist sayısı yaklaşık 35 milyondur. Ülke Seyahat ve Turizm Rekabetçilik indeksine göre dünyada 3.sırada yer almaktadır. Ülkenin en önemli turizm bölgeleri: Batı'da Bavyera, Baden-Württemberg ve Ren Vadisi, Doğu'da Berlin, Dresden, Thüringen ve Harz Dağları'dır. Dünya'nın en önemli bilgi teknolojileri (IT) fuarı olan Cebit'e ev sahipliği yapan Hannover ve Frankfurt, hem ticaret fuarları hem de diğer iş hayatı faaliyetleri ile küresel iş dünyası için cazibe merkezi konumdadırlar.

4. ALMANYA’NIN DIŞ TİCARETİ

2018 yılında Almanya’ın ihracatı son beş yılın en yüksek seviyesine çıkmış olup, bir önceki yıla göre % 7,64 artış göstererek 1.557,18 milyar dolar değerine yükselmiştir. Aynı yılın ithalatı ise 1.287,2 milyar dolar seviyesine ulaşarak bir önceki yılın ithalatına nazaran % 10,23 artmıştır. Almanya ekonomisi genel olarak dış ticaret fazlası vermekte ve ihracatın ithalatı karşılama oranı % 120 ila 125 arasında dalgalanmaktadır.

	2014	2015	2016	2017	2018
İhracat (milyar dolar)	1.498,16	1.328,55	1.340,75	1.446,64	1.557,18
İthalat (milyar dolar)	1.214,95	1.057,62	1.060,67	1.167,75	1.287,20
Dış Ticaret Hacmi (milyar dolar)	2.713,11	2.386,17	2.401,42	2.614,39	2.844,38
Dış Ticaret Dengesi (milyar dolar)	+283,21	+270,93	+280,08	+278,89	+269,98
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)	123,3	125,6	126,4	123,8	120,9

Tablo 4. Almanya’nın Dış Ticaret Göstergeleri

2018 yılında dünya ticaretinde gerçekleşen ithalatın % 6,6’sı Almanya tarafından gerçekleştirilmiş ve bu yüzde ile tüm dünya ülkeleri arasında 3. sırayı elde etmiştir.

2018 yılında Almanya’nın ithalatında % 12,2 ile Çin ilk sırada yer alırken, son bir yıllık dönemde % 8’lik ihracat artışı gerçekleştiği görülmüştür. Almanya, Avrupa Birliği’nin en büyük ekonomisi olmakla birlikte, genel olarak ürünlerini Avrupa kıtasındaki ülkelere ithal etmektedir. Fakat en çok ithalat yapılan 15 ülke listesindeki ilk sırada bulunan Çin ve 4. sırada bulunan ABD Avrupa kıtası dışındaki en büyük ekonomik partnerleridir. En çok ithalat yapılan ilk 15 ülkenin, Almanya ithalatındaki yoplam payı % 71,25’dir.

Çin’den 2018 yılı içerisinde 125,241 milyar dolarlık ithalat yapılmış ve Almanya’nın ithalat pastasından % 9,7 oranında pay almıştır. 2017 – 2018 yılı içerisinde en büyük ithalat artış oranını % 1.083 ile Serbest Bölge den yapılmış ve liste 13. sıradan giriş yapmıştır.

Çin’in ardından 2018 yılında Bulgaristan’ın ithalatında öne çıkan diğer ülkeler arasında Hollanda (105,114 milyar dolar), Fransa (76,963 milyar dolar), ABD (76,264 milyar dolar), İtalya (71,145 milyar dolar) ve Polonya (65,116 milyar dolar) yer almaktadır. Türkiye’den yapılan ithalat miktarında 2013 – 2017 yılları arasında aynı kalmış, 2016 – 2017 yılları arasında ise % 20’lik artış görülmüştür. Türkiye, Bulgaristan’ın en çok ithalat yaptığı 5. ülke olmuştur.

	İthalatçı Ülkeler	2018 Yılı İthalatı (USD 1000)	Almanya'nın ithalatındaki oranı (%)	2014-2018 yılları arasındaki ithalat artışı (%)	2017-2018 yılları arasındaki ithalat artış oranı (%)
	Dünya	1,287,199,098	100	2	10
1	Çin	125,241,438	9.7	4	8
2	Hollanda	105,114,435	8.2	-2	11
3	Fransa	76,963,137	6	-3	5
4	ABD	76,264,783	5.95	3	6
5	İtalya	71,145,824	5.5	3	14
6	Polonya	65,116,324	5.1	6	14
7	Çekya	56,310,103	4.4	5	9
8	İsviçre	54,784,475	4.3	1	4
9	Belçika	53,521,122	4.2	1	20
10	Avusturya	49,605,887	3.9	2	10
11	Birleşik Krallık	43,333,123	3.4	-4	6
12	İspanya	38,404,299	3	5	9
13	Serbest Bölge	36,400,431	2.8		1.083
14	Macaristan	32,624,441	2.5	3	10
15	Rusya Federasyonu	29,978,416	2.3	-13	18

Tablo 5. Almanya'nın en fazla ithalat yaptığı ülkeler

Almanya'nın ithalatı GTIP ürün grupları kodları bazında ele alındığında toplam ithalatı içerisinde otomobil ve yarış arabaları (genel ithalatın % 4,8'i) ilk sırayı alırken, ham petrol (% 3,5), kara taşıtları için aksamlar (% 3,4), petrol gazı ve diğer gazlı hidrokarbonlar (% 2,6), tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (% 2,2), petrol yağları (% 2,0), otomatik bilgi işlem makineleri ve üniteleri (% 1,9) ile telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar (% 1,9) izlemektedir. Yüksek miktardaki sanayi üretimini desteklemek adına, Almanya yüksek miktarlarda enerji hammaddesini ithalat yolu ile karşılamaktadır.

2017 – 2018 yıl döneminde ithalatı oransal olarak en çok artan ürünler; sadece azotlu heterosiklik bileşikler (% 70,6), eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar (% 27,2), petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar (% 26,3) ve ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar) (% 24,4) olmuştur. Aynı dönemde ithalatı oransal olarak en çok azalan ürünler ise; diğer hava taşıtları, uzay araçları (- % 23,9), televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler (- % 4,6) ile taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar (- % 3,6) olmuştur.

2018 yılında Almanya'nın ihracatında % 8,6 ile ABD ilk sırada yer alırken, son bir yıllık dönemde % 6'lık ihracat artışı gerçekleştiği görülmüştür. En çok ihracat yapılan ilk 15 ülkenin, Almanya ihracatındaki toplam payı % 71,4'dir.

GTİP NO	ÜRÜN KODU	2016	2017	2018	2017-2018 Değişim %	2018 Pay %
	Genel Toplam	1.060.672.017	1.173.627.519	1.287.199.098	9,7	100
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	51.274.590	58.486.899	61.544.546	5,2	4,8
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	28.718.517	36.216.995	45.053.907	24,4	3,5
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	37.533.562	41.809.308	43.820.604	4,8	3,4
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	23.265.665	28.233.531	33.790.654	19,7	2,6
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	25.977.780	26.003.096	28.575.888	9,9	2,2
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	16.922.099	20.294.610	25.626.911	26,3	2,0
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	20.754.038	22.914.203	24.629.267	7,5	1,9
8517	Telli telefon-teiograf için elektrikli cihazlar	21.261.326	22.368.007	24.096.196	7,7	1,9
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	18.534.460	22.987.008	24.071.998	4,7	1,9
8542	Elektronik entegre devreler	13.629.321	17.277.691	19.474.734	12,7	1,5
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	8.728.251	9.247.742	15.776.745	70,6	1,2
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	9.715.034	10.347.736	12.195.983	17,9	0,9
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik kablolar	9.543.891	10.693.045	11.519.898	7,7	0,9
8443	Matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler	8.186.538	8.879.198	9.855.586	11,0	0,8
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	8.452.850	8.912.973	9.786.253	9,8	0,8
8803	Balon, hava gemisi, planör vb. diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	5.805.819	7.838.191	9.078.277	15,8	0,7
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	7.126.590	7.823.747	8.473.421	8,3	0,7
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	7.930.809	8.180.785	8.473.420	3,6	0,7
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, mücehhez tablolar	5.788.524	6.454.124	7.496.890	16,2	0,6
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	6.552.622	6.789.246	7.265.694	7,0	0,6
8541	Diyotlar, transistörler vb. Yarı iletkenler, piezo elektrik kristaller	5.423.483	6.337.695	7.186.290	13,4	0,6
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	6.333.058	6.677.581	7.174.655	7,4	0,6
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	5.464.022	5.566.371	7.081.499	27,2	0,6
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	13.884.239	9.239.964	7.028.577	-23,9	0,5
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	5.560.013	6.323.489	7.024.350	11,1	0,5
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler, endüktörler	5.548.790	6.104.351	6.792.401	11,3	0,5
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	6.039.499	6.761.368	6.447.744	-4,6	0,5
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	5.369.710	5.726.628	6.318.643	10,3	0,5
3926	Plastikten diğer eşya	5.158.809	5.732.451	6.284.344	9,6	0,5
8473	Yazı, hesap, muhasebe, bilgi işlem, büro için diğer makine ve cihazların aksamı	3.953.253	5.836.494	6.253.755	7,1	0,5
7601	İşlenmemiş alüminyum	4.885.973	5.677.945	6.162.986	8,5	0,5
8483	Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	5.047.098	5.548.660	6.149.873	10,8	0,5
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	5.537.561	5.727.907	6.044.981	5,5	0,5
8501	Elektrik motorları, jeneratörler	4.951.201	5.354.012	5.924.484	10,7	0,5
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	3.798.966	5.873.964	5.661.990	-3,6	0,4
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	4.312.189	4.747.135	5.527.673	16,4	0,4
9021	Ortopedik cihazlar, kırıklara mahsus cihazlar, işitme cihazı vb.	5.378.489	5.425.061	5.501.823	1,4	0,4
6403	Ayakkabı; yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni vb. kösele	4.301.658	4.651.932	5.302.745	14,0	0,4
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	4.396.711	4.862.534	5.212.121	7,2	0,4
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	4.255.809	4.544.003	5.177.759	13,9	0,4

Tablo 6. Almanya'nın GTİP ürün grupları kodları bazında en fazla ithalatını yaptığı ürünler

ABD'ye Almanya'dan yapılan ihracat 2018 yılı içerisinde 134,024 milyar dolar olup, Almanya'nın ihracat pastasından % 8,6 oranında pay almıştır. 2017 – 2018 yılı içerisinde en büyük ihracat artış oranı % 13 ile Çin ve Polonya'da yakalanmıştır.

ABD'nin ardından 2018 yılında Almanya'nın ihracatında öne çıkan diğer ülkeler arasında Fransa (124,413 milyar dolar), Çin (109,921 milyar dolar), Hollanda (99,783 milyar dolar), Birleşik Krallık (96,762 milyar dolar) ve İtalya (82,585 milyar dolar) yer almaktadır. Türkiye'den yapılan ihracat miktarında 2013 – 2017 yılları arasında % 3 oranında, 2016 – 2017 yılları arasında ise % 7'lik bir daralma meydana gelmiştir. Türkiye, Almanya'nın en çok ihracat yaptığı 18. ülke olmuştur.

	İhracatçı Ülkeler	2018 yılı ihracatı (USD 1000)	Almanya'nın ihracatındaki oranı (%)	2014 - 2018 yılları arasındaki ihracat artışı (%)	2017-2018 yılları arasındaki ihracat artış oranı (%)
	Dünya	1,557,176,334	100	2	8
1	ABD	134,024,576	8.6	1	6
2	Fransa	124,413,905	8	-1	5
3	Çin	109,921,558	7.1	4	13
4	Hollanda	99,783,805	6.4	1	11
5	Birleşik Krallık	96,762,601	6.2	-2	1
6	İtalya	82,585,186	5.3	4	12
7	Avusturya	75,159,415	4.8	1	8
8	Polonya	74,722,756	4.8	5	13
9	İsviçre	64,343,900	4.1	2	3
10	İspanya	52,390,445	3.4	4	8
11	Belçika	52,334,881	3.4	0	5
12	Çekya	51,799,130	3.3	5	11
13	İsveç	31,070,285	2	3	3
14	Macaristan	30,973,082	2	5	10
15	Rusya Federasyonu	30,617,335	2	-3	3

Tablo 7. Almanya'nın en fazla ihracat yaptığı ülkeler

Almanya'nın ihracatı GTIP ürün grupları kodları bazında ele alındığında toplam ihracatın içerisinde otomobil ve yarış arabaları (genel ihral-catın % 9,9'u) ilk sırayı alırken, kara taşıtları için aksam parçaları (% 4,3), tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (% 3,6), diğer hava taşıtları, uzay araçları (% 1,9), insan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler (% 1,9), kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar (% 1,2), elektronik entegre devreler (% 1,1) ile otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri (% 1,9) izlemektedir. Yüksek miktardaki sanayi üretimini desteklemek adına, Almanya yüksek miktarlarda enerji hammaddesini ithalat yolu ile karşılamaktadır.

2017 – 2018 yıl döneminde ihracatı oransal olarak en çok artan ürünler; yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar (% 70), petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar (% 52,3), turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri (% 48,6), insan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler (% 16,8), izole edilmiş tel, kablo, diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri (% 15,8) ve eşya taşımaya mahsus motorlu (% 15,1) olmuştur. Aynı dönem içerisinde ihracatı oransal olarak en çok azalan ürünler ise; diğer hava taşıtları, uzay araçları (- % 2,1) ve televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler (-% 1,7) olmuştur.

GTİP NO	ÜRÜN KODU	2016	2017	2018	2017-2018 Değişim %	2018 Pay %
	Genel Toplam	1.340.752.046	1.450.214.838	1.557.176.334	7,4	100
8703	Otomobil, station vagonlar, yarı arabaları	151.920.841	157.402.915	154.714.044	-1,7	9,9
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	56.380.083	62.520.708	67.119.862	7,4	4,3
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	48.602.880	52.737.737	55.712.933	5,6	3,6
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	35.128.048	30.795.104	30.157.724	-2,1	1,9
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	22.819.695	24.851.554	29.024.657	16,8	1,9
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	13.527.793	16.083.897	17.975.802	11,8	1,2
8542	Elektronik entegre devreler	12.223.533	15.061.163	16.710.387	11,0	1,1
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	12.165.208	14.921.185	15.552.952	4,2	1,0
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	13.061.076	14.088.131	15.479.982	9,9	1,0
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	12.424.289	13.991.117	15.441.838	10,4	1,0
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	11.248.100	12.789.413	14.319.455	12,0	0,9
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	12.988.824	13.652.755	14.041.432	2,8	0,9
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	10.964.099	12.335.768	13.880.592	12,5	0,9
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, mücehhez tablolar	10.519.117	11.997.887	13.597.880	13,3	0,9
8421	Santrifüje çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	11.690.853	12.352.254	13.426.120	8,7	0,9
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	13.116.896	12.426.731	13.229.876	6,5	0,8
8483	Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	10.674.594	11.757.293	13.174.267	12,1	0,8
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	10.336.024	10.325.460	11.886.700	15,1	0,8
8413	Sımlar için pompalar, sım elevatörleri	9.643.933	10.634.763	11.701.473	10,0	0,8
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	8.172.686	7.842.782	11.657.667	48,6	0,7
8803	Balon, hava gemisi, planör vb. Diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	9.263.109	10.857.623	11.132.624	2,5	0,7
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	5.692.078	7.264.599	11.060.941	52,3	0,7
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	8.975.588	9.586.876	10.691.120	11,5	0,7
8443	Matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler	8.878.637	9.744.986	10.634.673	9,1	0,7
9031	Diğer ölçme, kontrol alet ve cihazları, profil projektörleri	8.090.246	8.939.763	9.921.419	11,0	0,6
3926	Plastikten diğer eşya	8.234.019	9.016.529	9.885.804	9,6	0,6
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	7.701.507	8.663.638	9.455.963	9,1	0,6
8701	Traktörler	8.365.920	8.899.851	9.451.533	6,2	0,6
9027	Fiziksel, kimyasal tahlillere mahsus cihazlar, mikrotomlar	7.344.483	8.515.605	9.217.836	8,2	0,6
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik	6.931.951	7.753.540	8.978.607	15,8	0,6
8501	Elektrik motorları, jeneratörler	7.007.570	7.640.641	8.497.450	11,2	0,5
8422	Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. işler için makine, cihaz	7.280.157	7.662.032	8.296.530	8,3	0,5
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	7.228.267	7.462.489	7.931.680	6,3	0,5
8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar	3.729.855	4.376.202	7.439.597	70,0	0,5
8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	5.959.388	6.581.901	7.131.868	8,4	0,5
8716	Taşıtlar için römorklar, yarı römorklar vb. ile aksam-parçaları	5.717.301	6.322.276	6.999.697	10,7	0,4
8541	Diotlar, transistörler vb. yarı iletkenler, piezo elektrik kristaller	6.226.306	6.685.178	6.994.521	4,6	0,4
7318	Demir/çelikten civata, somun, tavan halkası, vida, perçin, pim	5.439.837	6.164.766	6.832.591	10,8	0,4
3920	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamalar	5.887.749	6.346.436	6.730.092	6,0	0,4
9032	Otomatik kontrol ve ayar alet ve cihazları	5.029.755	5.883.790	6.679.218	13,5	0,4

Tablo 8. Almanya'nın GTIP ürün grupları kodları bazında en fazla ihracatını yaptığı ürünler

5.ALMANYA'NIN TÜRKİYE İLE TİCARİ İLİŞKİLERİ

Ülkemizin yabancı ülkelerle olan ikili ekonomik ve ticari ilişkileri dikkate alındığında, en yoğun ilişkilerin Federal Almanya ile olduğu gözlenmektedir. Almanya 2018 yılında, önceki yıllarda da olduğu gibi, ülkemizin ihracatında birinci sırada yer alırken ithalatımızda Rusya Federasyonu ve Çin'in ardından üçüncü sırayı almıştır.

En büyük ticari ortağımız olan Almanya ile ikili ticaretimiz, istisnai yıllar haricinde sürekli açık vermektedir. 2018 yılı verilerine göre Almanya ile dış ticaret açığımız yaklaşık 4,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Alman firmalarının son yıllarda üretim ve ithalatlarını Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerine kaydırmaları ve bu ülkelere yönelik vergi ve kotaların kaldırılması 2000li yılların başlarında ihracat artışımızda bir yavaşlamaya neden olmakla beraber 2003 yılından itibaren bu ülkeye ihracatımız tekrar artış trendine girmiştir. 2015 yılında küresel ekonomik gelişmeler ve talep gerilemesi nedeniyle ihracatımız 2014 yılına kıyasla %11,4 azalarak 13 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise ihracatımız bir önceki yıla göre % 4,4 artarak 14 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılı dış ticaret verilerine göre Almanya'ya ihracatımız % 6,8 artarak 16 milyar doların üzerine çıkmıştır. Almanya'ya ihracatımız % 90 oranında sanayi mamullerinden, yaklaşık %10 oranında tarım ve gıda ürünlerinden oluşmaktadır.

Yıl	İhracat	İhracat Değişim %	Genel İhracata Oranı %	İthalat	İthalat Değişim %	Genel İthalata Oranı %	Hacim	Denge
2005	9.455.050	8,1	12,87	13.633.888	8,9	11,68	23.088.938	-4.178.838
2006	9.686.235	2,4	11,32	14.768.220	8,3	10,58	24.454.455	-5.081.985
2007	11.993.232	23,8	11,18	17.539.955	18,8	10,31	29.533.187	-5.546.723
2008	12.951.755	8,0	9,81	18.687.197	6,5	9,25	31.638.952	-5.735.443
2009	9.783.225	-24,5	9,58	14.096.963	-24,6	10,00	23.880.188	-4.313.738
2010	11.479.066	17,3	10,08	17.549.112	24,5	9,46	29.028.178	-6.070.047
2011	13.950.825	21,5	10,34	22.985.567	31,0	9,54	36.936.392	-9.034.741
2012	13.123.905	-5,9	8,61	21.400.614	-6,9	9,05	34.524.518	-8.276.709
2013	13.696.842	4,4	9,02	24.182.422	13,0	9,61	37.879.264	-10.485.579
2014	15.147.423	10,6	9,61	22.369.476	-7,5	9,24	37.516.900	-7.222.053
2015	13.418.068	-11,4	9,33	21.351.984	-4,5	10,30	34.770.052	-7.933.916
2016	13.998.653	4,3	9,82	21.474.989	0,6	10,81	35.472.442	-7.475.136
2017 / (1-12)	15.118.910	8,0	9,63	21.301.869	-0,8	9,11	36.420.779	-6.182.959
2018 / (1-12)	16.144.215	6,8	9,61	20.407.162	-4,2	9,15	36.551.377	-4.262.948

Tablo 9. Türkiye-Almanya Dış Ticaret Değerleri (1 000 \$)

5.1. Almanya – Türkiye Dış Ticaret Rakamları

2017 yılı içerisinde Almanya tarafından 4'lü GTIP bazında Türkiye'den en çok ithal ettiği ürünler arasında en çok; otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları, kara taşıtları için aksam parçaları, içten yanmalı, pistonlu motorların aksam parçaları, iç giyim eşyası, kazak, süveter, hırka, yelek gibi örme ürünleri, kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, traktörler, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, toplu halde yolcu taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, kıymatli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyaları yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri bulunmaktadır.

Listeden de anlaşılacağı üzere; Almanya Türkiye'den ağırlıklı olarak otomotiv sanayi için yedek parça ile tekstil ürünleri ithal etmektedir.

GTIP NO	GTIP TANIMI	2016	2017	2018	2017-2018 Değişim %	2018 Pay %
	Genel Toplam	13.998.653	15.118.910	16.144.215	6,8	100,00
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	964.161	1.149.870	1.056.317	-8,1	6,5
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	792.348	868.231	961.226	10,7	6,0
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	988.921	1.023.392	949.123	-7,3	5,9
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	713.732	687.309	647.216	-5,8	4,0
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb.eEşya (örme)	373.467	456.513	459.137	0,6	2,8
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	355.584	371.239	378.042	1,8	2,3
8701	Traktörler	86.081	124.686	371.096	197,6	2,3
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	352.602	317.014	360.246	13,6	2,2
8702	Toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlar	307.727	342.208	328.879	-3,9	2,0
7113	Kıymatli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	111.445	168.938	299.364	77,2	1,9
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri	309.874	301.458	295.301	-2,0	1,8
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	375.687	415.131	282.479	-32,0	1,7
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs. (örme)	237.886	244.763	257.944	5,4	1,6
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	153.955	208.281	238.935	14,7	1,5
2008	Başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçaları konserveleri	255.311	254.961	237.617	-6,8	1,5
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket	214.282	215.777	222.089	2,9	1,4
8716	Taşıtlar için römorklar, yarı römorklar vb. ile aksam-parçaları	91.88	102.097	221.749	117,2	1,4
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	202.314	211.439	220.487	4,3	1,4
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler (örme)	224.073	220.652	216.985	-1,7	1,3
8803	Balon, hava gemisi, planör vb. diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	168.556	209.085	204.011	-2,4	1,3
4016	Vulkanize kauçuktan diğer eşya	187.771	194.177	203.562	4,8	1,3
7604	Alüminyum çubuk ve profiller	131.885	157.454	194.438	23,5	1,2
7318	Demir/çelikten cvata, somun, tavan halkası, vida, perçin, pim vb.	117.081	145.389	181.968	25,2	1,1
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	99.102	135.646	179.757	32,5	1,1
7326	Demir/çelikten diğer eşya	122.449	156.426	173.127	10,7	1,1
802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	148.496	164.373	169.192	2,9	1,0
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik kablolar	123.986	138.597	158.79	14,6	1,0
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	101.119	114.99	116.428	1,3	0,7
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar (şofbenler)	101.102	108.981	113.346	4,0	0,7
8450	Çamaşır yıkama makineleri	106.041	90.983	111.543	22,6	0,7
4009	Vulkanize edilmiş kauçuktan boru ve hortumlar ve donanımları	59.747	91.871	107.239	16,7	0,7
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksit-alkid reçineler vb (ilk şekilde)	70.725	84.526	104.28	23,4	0,6
8403	Buhar kazanları dışında kalan merkezi ısıtma kazanları	96.212	93.89	101.262	7,9	0,6
7306	Demir/çelikten diğer tüpler, borular, içi boş	50.988	78.468	100.335	27,9	0,6
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz (örme)	137.752	105.559	98.564	-6,6	0,6
3920	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamalar	89.618	93.23	97.79	4,9	0,6
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	81.113	85.682	96.782	13,0	0,6
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	62.893	82.682	92.475	11,8	0,6
5702	Dokunmuş halılar, yer kaplamaları (kilim, sumak, karaman vb.)	101.767	102.55	92.224	-10,1	0,6
809	Kayısı, kiraz, şeftali, erik ve çakal eriği (taze)	90.439	91.607	92.197	0,6	0,6

Tablo 10. Almanya'nın Türkiye'den GTIP koduna göre en çok ithal ettiği ürünler

2018 yılı içerisinde Almanya tarafından 4'lü GTIP bazında Türkiye'ye ihraç edilen ürünler arasında en çok; otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları, kara taşıtları için aksam parçaları, ham ve yarı işlenmiş altın, dizel, yarı dizel motorlar, tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar, demir/çelikten diğer eşya, içten yanmalı, pistonlu motorların aksam parçaları, insan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar ihraç etmektedir.

GTIP NO	GTIP TANIMI	2016	2017	2018	2017-2018 Değişim %	2018 Pay %
	Genel Toplam	21.474.989	21.301.869	20.407.162	-4.2	100,00
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	3.423.296	2.961.078	2.047.182	-30.9	10,0
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	1.084.386	1.228.469	1.306.213	6.3	6,4
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	292.921	393.306	663.92	68.8	3,3
8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	299.039	361.301	529.895	46.7	2,6
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	486.135	496.439	508.465	2.4	2,5
7326	Demir/çelikten diğer eşya	148.276	155.979	385.345	147	1,9
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	324.281	326.337	308.158	-5.6	1,5
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	262.343	226.012	267.848	18.5	1,3
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	260.402	371.762	240.944	-35.2	1,2
7204	Demir/çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri	72.536	166.106	238.252	43.4	1,2
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksit-alkid reçineler vb. (ilk şekilde)	203.439	222.777	223	0.1	1,1
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	270.583	303.62	217.747	-28.3	1,1
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	182.07	197.911	189.493	-4.3	0,9
3824	Kimya ve bağlı sanayide kullanılan kimyasal ürünler	166.315	190.843	187.17	-1.9	0,9
8421	Santrifüje çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	225.799	208.931	185.498	-11.2	0,9
8481	Musulukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	174.346	193.271	179.288	-7.2	0,9
8502	Elektrojen grupları, rotatif elektrik konvertisörleri	612.932	219.508	179.091	-18.4	0,9
8483	Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	175.688	198.841	169.123	-14.9	0,8
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	151.93	160.645	162.395	1.1	0,8
3920	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamalar	162.727	162.68	159.436	-2	0,8
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	152.027	173.035	157.299	-9.1	0,8
8541	Diotlar, transistörler vb. Yarı iletkenler, piezo elektrik kristaller	201.435	324.108	153.03	-52.8	0,7
8445	Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler	77.331	134.575	151.877	12.9	0,7
7606	Alüminyum sac, levha ve şeritler, kalınlık>0, 2mm	126.314	153.698	147.909	-3.8	0,7
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	626.658	5.009	140.462	2,704.20	0,7
7225	Alaşımli çeliklerden yassı hadde mamulü (genişlik 600mm.den çok)	155.559	96.984	135.105	39.3	0,7
8422	Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. işler için makine, cihaz	154.366	159.235	133.579	-16.1	0,7
9031	Diğer ölçme, kontrol alet ve cihazları, profil projektörleri	118.984	137.831	132.686	-3.7	0,7
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, mücehhez tablolar	129.534	128.003	130.251	1.8	0,6
8477	Kauçuk, plastik eşya imal ve işleme makine ve cihazları	116.341	122.5	130.119	6.2	0,6
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	221.607	139.498	122.837	-11.9	0,6
9032	Otomatik kontrol ve ayar alet ve cihazları	106.391	133.064	120.544	-9.4	0,6
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	159.12	151.39	119.069	-21.3	0,6
8716	Taşıtlar için römorklar, yarı römorklar vb. İle aksam-parçaları	102.613	107.38	112.744	5	0,6
8428	Kaldırma, istifleme, yükleme, boşaltma makine ve cihazları	111.726	143.949	110.423	-23.3	0,5
4811	Kağıt/karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar	97.234	116.461	109.393	-6.1	0,5
7305	Demir/çelikten diğer tüp ve borular-kaynaklı vb.-çapı>406, 4mm	6.725	11.625	103	786	0,5
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar	87.419	127.649	102.832	-19.4	0,5
3926	Plastikten diğer eşya	101.584	103.852	102.365	-1.4	0,5
7318	Demir/çelikten civata, somun, tavan halkası, vida, perçin, pim vb.	103.081	115.751	101.566	-12.3	0,5

Tablo 11. Almanya'nın Türkiye'ye GTIP koduna göre en çok ihraç ettiği ürünler

6.İKİ ÜLKE ARASINDA ARASINDAKİ ANLAŞMALAR

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Ticaret ve Ödeme Antlaşması	16.02.1952
Yatırımların Teşviki ve Korunması Antlaşması	20.06.1962
Teknik İşbirliği Antlaşması	16.06.1970
KEK 2. Dönem Toplantısı	12/13.12.1984
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Antlaşması	16.04.1985
Çevre Korunması Alanında İşbirliği Antlaşması	05.10.1992
İşbirliği Konseyi 6. Dönem Toplantısı, Ortak Protokolü	11.03.2000

Tablo 12. Almanya ve Türkiye arasında imzalanan antlaşmalar

7.ALMAN YA YATIRIM VE TİCARET İLİŞKİLERİNDE BİLİNME Sİ GEREKENLER

AB üye ülkelerin pazarına ilaveten Orta ve Doğu Avrupa'daki yeni pazarlara girmek isteyen yabancı şirketler Almanya'da kurdukları şubeler ve/veya stratejik ortaklıklar sayesinde, Almanya'nın yatırım ülkesi olarak sunduğu önemli avantajlardan yararlanmaktadırlar. Alman yatırımcı için geçerli olan hukuki şartlar, yabancı yatırımcılar için de geçerlilik taşımaktadır. Bir başka deyişle, yabancı yatırımcıların hukuki durumunu düzenleyen bir kanunun yapılmasına gerek duyulmamıştır. Almanya, açık ve net olan vergi sistemiyle ve bürokratik olmayan izin alma süreciyle yatırımcıları desteklemektedir.

Almanya'da yatırım yapmayı düşünen yabancı yatırımcıların muhatap oldukları ilk makam Federal Hükümetin Yabancı Yatırımlar Bürosu'dur (GTAI). Burada uzman danışmanlar, Almanya hakkında ekonomi ve yatırımlara ilişkin yabancı yatırımcıları aydınlatmaktadırlar. Ayrıca ihtiyaç duyulduğunda eyaletlerde ekonomiyi destekleyen kurum ve kuruluşlarla, olası Alman ortaklarla temas kurulmasına yardımcı olmaktadır. Alman iş ortağı arayışı içerisinde olan firmalar, Almanya Dış Ticaret Bilgileri Dairesi GTAI, NUMOV (Nah- und Mittelost Verein) veya eyalet iş geliştirme kurumları ile temas edebilirler.

Buna ilaveten her bir eyaletin bünyesinde bulunan "Eyalet iş geliştirme kurumları" yabancı yatırımcılar için eyaletin sağlamakta olduğu yatırım imkanları, teşvikler ve buna bağlı prosedür hakkında bilgi sağlamaktadır. Yukarıda anılan olanaklara ilaveten Alman Odalar Bilgi Ağının Internet Borsası'ndan (www.e-trade-center.com) ürün ve işbirliği talepleri olan alman firmalarına erişim sağlanmaktadır:

7.1 Limited Şirket (GmbH) Kuruluşu İçin Başvuruda Gerekli Olan Belgeler

Limited Şirketin (GmbH) hukuki durumu Limited Şirketler Kanunu'nda düzenlenmiştir. Limited Şirket, kuruluşunun ve yapısının basitliği bakımından, faaliyetlerinin riskini Almanya'da yatırdıkları sermaye ile sınırlı tutmak isteyen ve sermaye piyasasına girmeyi düşünmeyen yabancı girişimciler için en uygun hukuki şekildir. Zarar riski sınırlıdır ve yerini hesaplanabilir bir kar görünümüne bırakabilir. Ortaklar, esas sermayeyi meydana getiren ve bunun dışında ortaklık borçlarından sorumlu olmadıkları temel sermaye payları ile Limited şirkete katılırlar.

Bir Limited Şirket Şubesi'nin kurulması için şirket sözleşmesinin resmi olarak onaylanmış bir örneği ve aşağıdaki kayıtları içermelidir:

- Şirketin ticari ünvanı ve merkezi, işletme konusu
- Ortaklar
- Yönetici sayısı ve temsil yetkileri
- Esas sermayenin miktarı
- Almanya'da bir Anonim Şirketin (AG) kurulması hakkında bilgi

Limited Şirket (GmbH) kuruluş şartları:

- Anasermaye en az 25.000,- € olmalıdır.
- Şirket sözleşmesi noter tarafından tasdik edilmelidir.
- Ticaret siciline kayıt yaptırma zorunludur.
- İşletme dışarıya karşı „GmbH“ ibaresini kullanmak zorundadır.

Şirket organları, yönetici(ler) ve ortaklar genel kuruldur. Yöneticiler, Limited Şirketin yönetimi ile yetkilidir ve şirketi dışarıya karşı (ticari ilişkilerde) temsil ederler. Buna karşın ortaklar genel kurulu, yıllık bilançonun incelenmesi, kar dağıtımı, yöneticilerin seçimi ve azli, şirket sözleşmesinde değişiklik yapılması gibi temel kararları alır. Limited Şirketler kanunu, yönetici veya yöneticilerin Alman vatandaşı olmasını veya Almanya’da ikametgahlarının bulunmasını ya da Almanca bilmelerini şart koşmamaktadır. Ancak Almanca bilgisi denetim hukuku bakımından aranabilir.

7.2. Yabancı Bir Firma Şube Açılışı

Hukuken bağımsız işletme kurulması yanında bağımsız işletme kısımlarının (şubelerin) açılması da mümkündür. Yasa tarafından düzenlenmemiş olan şube, işletme merkezinden ayrı bir yerde faaliyet gösterir; özel faaliyeti, muhasebesi, bilançosu ve mal varlığı bağımsızlığına işaret eder, kendi yerleşim biriminde faaliyet gösterir ve bağlı bulunduğu bir yetkili mahkeme vardır. Ancak hukuki (tüzel) kişiliği yoktur. Ticari ünvanın merkez işletme ünvanı ile aynı olması gerekmemeyle birlikte aradaki ilişkinin anlaşılması mümkün olmalıdır.

Bir şube kurmak isteyen Türk şirketi (Limited Şirket), şubenin yerleşeceği adresin bağlı bulunduğu belediyeye bunu bildirecektir. Ayrıca şirket, şubeyi kuracağı bölge mahkemesinin ticaret siciline de beyanda bulunacaktır.

7.3. Anonim Şirket (AG) Kuruluşu İçin Başvuruda Gerekli Olan Belgeler

Anonim Şirketin hukuki durumu Hisse Senetleri Kanunu’nda (Anonim Şirketler Kanunu) düzenlenmiştir. Büyük ölçekli ekonomik faaliyetlerin yürütülmesi bakımından Anonim Şirket en uygun şirket şeklidir. Uluslararası işletme bağlantılarında gereken hukuki esasları önemli ölçüde bünyesinde taşımaktadır.

Anonim Şirket (AG) kuruluş şartları:

- En az 1 pay sahibinin bulunması gerekmektedir.
- Esas sermaye en az 50.000,- € tutarındadır.
- Mahkeme veya noter tasdikli bir esas sözleşme A.Ş.’ye ilişkin önemli bilgileri içerir.
- A.Ş. ticaret siciline tescil ettirilmelidir.
- A.Ş. organları Yürütme Kurulu, Denetim Kurulu ve Genel Kurul’dur.

Yürütme Kurulu, bir veya daha fazla kişiden oluşur, şirketin yönetilmesi ve temsil edilmesinden sorumludur. Denetim Kurulu, şirketin sürekli denetimi yanında Yürütme Kurulu'nun seçim ve azli ile de yetkilidir. Genel Kurul, pay sahiplerinden meydana gelir ve Yürütme Kurulu tarafından her toplantıya çağrılır. Genel Kurul, mahkeme veya noter tarafından onaylanması gereken esas sözleşme değişiklikleri, esas sermaye arttırmaları, Denetim Kurulu'nun seçimi ve azli kararlarını alır.

7.4. Bir Anonim Şirketin (AG) Şubesi'nin kurulması

Hukuken bağımsız işletme kurulması yanında bağımsız işletme kısımlarının (şubelerin) açılması da mümkündür. Yasa tarafından düzenlenmemiş olan şube, işletme merkezinden ayrı bir yerde faaliyet gösterir; özel faaliyeti, muhasebesi, bilançosu ve mal varlığı bağımsızlığına işaret eder, kendi yerleşim biriminde faaliyet gösterir ve bağlı bulunduğu bir yetkili mahkeme vardır. Ancak hukuki (tüzel) kişiliği yoktur. Ticari ünvanın merkez işletme ünvanı ile aynı olması gerekmemekle birlikte aradaki ilişkinin anlaşılması mümkün olmalıdır.

Bir şube kurmak isteyen Türk şirketi (Anonim Şirket), şubenin yerleşeceği adresin bağlı bulunduğu belediyeye bunu bildirecektir. Ayrıca şirket, şubeyi kuracağı bölge mahkemesinin ticaret siciline de beyanda bulunacaktır.

Başvuru sırasında ibraz edilecek belgeler:

- Şirketin ticari ünvanı ve merkezi, işletme konusu
- Esas sermayenin miktarı
- Payların itibari değerleri ve itibari değerli payların sayısı, payların nama mı yoksa hamiline mi yazılı oldukları
- Yönetim kurulu üyelerinin sayısı, oluşumu ve temsil yetkileri
- İlamların şekli.

Şubenin bulunduğu yerin mahkemesi, şubeyi (kurulmasından sonra) ticaret siciline tescil ettirecektir. Tescil, resmi gazete ve yerel günlük bir gazetede ilan edilecek, merkez işletmenin bağlı bulunduğu yerin mahkemesine bildirilecek ve onun siciline kaydedilecektir.

Şube ayrıca, bir hafta içinde, ücretlerden ödenen gelir vergisi bildirimini ile Maliye'ye (Finanzamt), İşyeri Bildirme Dairesi'ne (Gewerbeanmeldeamt), işletme numarası almak üzere İş Kurumu'na (Bundesagentur für Arbeit), kaza sigortası için Meslekler Birliği'ne (Berufsgenossenschaft) ve Sosyal Sigortalar'a (Sozialversicherungsträger) başvuracaktır.

7.5. Almanya’da bir Türk şirketinin temsilcilik bürosu açması

Temsilcilik, yabancı bir işletmenin Federal Almanya’da temsil işlevini görür. Merkezi işletmeyi ve onun faaliyetlerini tanıtmaya ve iş ilişkileri kurmaya yarar (piyasaya ilişkin bilgilerin toplanması, değerlendirilmesi ve Türk şirketine iletilmesi). Özellikle yeni bir pazarın araştırılması için uygundur.

Temsilciliğin faaliyet alanı sınırlıdır. Ne temsilciliğin, ne de yöneticisi ve çalışanlarının sözleşme imzalamak ve fatura düzenlemek konularında yetkileri yoktur. Sözleşmeler her durumda Türk şirketi tarafından imzalanmalıdır.

Vergilendirme bakımından temsilcilik faaliyeti Federal Almanya’da yardımcı veya hazırlayıcı faaliyet olarak kabul edilmekte ve uygun hükümler içeren, istisnai bir düzenleme olan “Çifte Vergilendirme Antlaşması”nın kapsamına girmektedir. Türk şirketi, öncelikle temsilciliğin fonksiyonunun hangi faaliyetlere ilişkin olacağını ve yardımcı faaliyetleri yazılı olarak tespit eder. Bu düzenleme, bizzat temsilciliğin veya çalışanlarının sözleşme imzalamak ve fatura düzenlemek konusunda yetkilerinin bulunmadığı şeklinde sınırlandırmayı da içerecektir.

Temsilciliğin kurulması, tasarlanan faaliyeti içeren özel olarak hazırlanmış bir formun Federal Almanya’nın ilgili belediyesinde doldurulup ibraz edilmesiyle vuku bulur (Faaliyet Bildirimi). Temsilcilik açılması için izin gerekmemektedir.

Faaliyet bildirim belgelerine aşağıdakiler eklenmesi gerekmektedir:

- Başvuruda bulunan şirketin ticaret sicil özetinin Almanca ceviri. Başvuran şirketin ticari ünvanı, merkezi, işletme konusu, kuruluş tarihi ve yasal temsilcilerinin ticaret sicil özetinden anlaşılması gerekir.
- Başvuru için vekaletname. Vekaletname, ticaret sicilinde kayıtlı yasal temsilcilerden biri tarafından imzalanmış olmalıdır.
- Faaliyetin sürdürüleceği ofisin kira sözleşmesi.
- Ofis / büro için kira sözleşmesi. Müracaatcının (temsilcilik bürosunun müdürü) pasaportunu ve ikamet kayıt belgesinin ibrazı. Kayıt belgesi, Almanya Federal Cumhuriyeti’nde ilgili İkamet Kayıt Bürosu’ndan (Einwohnermeldeamt) temin edilmelidir.
- Temsilcilik ayrıca Maliye’ye (Finanzamt), Sosyal Sigortalar’a (Sozialversicherungsträger), Meslekler Birliği’ne (Berufsgenossenschaft) ve İş Kurumu’na (Bundesagentur für Arbeit) bildirilecektir.

8.FUAR LİSTESİ

Fuar Adı	Fuar İçeriği	Fuarın Düzenlendiği Şehir	Web Sitesi
ISPO Munich	Spor malzemeleri ve konfeksiyon fuarı	Münih	https://www.ispo.com/en/munich
IWA	Avçılık ve spor atış ekipmanları, bıçaklar, dış mekan eşyaları ve aksesuarları için en büyük uluslararası ticaret	Nuremberg	https://www.iwa.info/en
ISH	Banyo, bina, enerji, iklimlendirme teknolojisi ve yenilenebilir malzemeler	Frankfurt	www.ish.messefrankfurt.com
HANNOVER MESSE	Dünyanın en büyük teknoloji endüstri fuarı	Hanover	https://www.hannovermesse.de/home
AERO	Havacılık ticareti	Friedrichshafen	www.aero-expo.com
Techtextil/Texprocess	Teknik tekstiller ve teknik / esnek malzemelerin işlenmesi	Frankfurt	https://techtextil.messefrankfurt.com/frankfurt/en.html
Interzum	Mobilya üretimi ve iç mekanları	Köln	https://www.interzum.com/
Ligna	Ağaç işleri ve kereste işleme endüstrisi için makine, tesis ve aletler	Hanover	https://www.ligna.de/home
COMPOSITES EUROPE	Kompozitler, teknoloji ve uygulamalar	Stuttgart	https://www.composites-europe.com/de/
EMO Hannover	Metal işleme sektörü	Hanover	https://www.emo-hannover.de/home
FachPack	Ambalaj, teknoloji, işleme ve lojistik	Nuremberg	www.fachpack.de/en
Anuga Foodtec 2019	Gıda fuarı	Köln	http://www.anuga.com/
Glasstec	Uluslararası cam üretim, işleme ve ürünler	Dusseldorf	https://www.glasstec-online.com/
AGRITECHNICA	Tarım makineleri	Hanover	https://www.agritechnica.com/
productronica	Yenilikçi elektronik üretimi	Münih	www.productronica.com
Heimtextil	Ev tekstili ve tekstil ürünleri	Frankfurt/Main	https://heimtextil.messefrankfurt.com/frankfurt/en.html
Automechanika Frankfurt	Otomotiv Fuarı	Frankfurt a. M.	https://automechanika.messefrankfurt.com/frankfurt/en.html
AMB	Metal işleme	Stuttgart	www.messe-stuttgart.de/en/amb/
WindEnergy Hamburg	Dünyanın en büyük rüzgar enerjisi fuarı	Hamburg	www.windenergyhamburg.com
Chillventa	Uluslararası soğutma fuarı	Nuremberg	https://www.chillventa.de/
EuroBLECH	Sac işleme teknolojisi	Hanover	www.euroblech.com
ORGATEC	Ofis mobilyası	Köln	www.orgatec.com
EuroTier – with Energy Decentral	Hayvansal üretim	Hanover	www.eurotier.com

Tablo 13. Almanya’da düzenlenen önemli fuarlar

9.YARARLI ADRESLER**T.C. ALMANYA ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ**

Adres: Atatürk Bulvarı 114 06690 Kavaklıdere - Ankara

Telefon: +90 312 4555 100 (santral)

Fax: +90 312 4555 100

E-posta: www.tuerkei.diplo.de

MUNİH TİCARET ATAŞELİĞİ

Adres: Generalkonsulat der Republik Türkei Goethe Strasse 10 80336 München / DEUTSCHLAND

Telefon: 0049- 89 54344316

Fax: 0049- 89 54344317

E-posta: munih@ekonomi.gov.tr

BERLİN TİCARET ATAŞELİĞİ

Adres: Türkische Botschaft Handelsabteilung Tiergartenstr. 19-21 10785 BERLIN / DEUTSCHLAND

Telefon: 00 49 30 / 278 98 030

Fax: 00 49 30 /278 98 040

E-posta: berlin@ekonomi.gov.tr

Alman - Türk Ticaret ve Sanayi Odası

Adres: Yeniköy Cad. No. 88 TR-34457 Tarabya - Istanbul

Telefon: +90 (212) 363 05 00

Faks:+90(212)3630560

E-posta: info(at)dtr-ihk.de

German Chambers of Commerce and Industry (DIHK)

Adres: Deutscher Industrie- und Handelskammertag e. V.Breite Straße 29 / 10178 Berlin

Telefon: (61)(3) 9387 3177

Faks: (61)(3) 9387 3188

E-posta: bestellservice@verlag.dihk.de

Telefon: +49-3018-17-2000 Faks: +49-3018-17-3402

10.KAYNAKLAR

- 1) Ticaret Bakanlığı
- 2) Germany Country Profile, CIA – The World Factbook, 06 Mayıs 2019
- 3) www.worldbank.org, Doing Business
- 4) T.C. ALMANYA ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ; <https://tuerkei.diplo.de/tr-tr>
- 5) www.export.gov